

RAPPORT

Aanvullend onderzoek naar de rugstreeppad in het kader van de aanleg van De Beeldentuin te Vianen

Nader onderzoek in het kader van de Wet
natuurbescherming (soortenbescherming)

Klant: Gemeente Vijfheerenlanden

Referentie: BH2635WATRP2007101001

Status: Definitief/P01.

Datum: 10-7-2020

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Laan 1914 no.35
3818 EX AMERSFOORT
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 20 00 **T**
+31 33 463 36 52 **F**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Aanvullend onderzoek naar de rugstreeppad in het kader van de aanleg van De Beeldentuin te Vianen

Ondertitel:

Referentie: BH2635WATRP2007101001

Status: P01./Definitief

Datum: 10-7-2020

Projectnaam: BH2635

Projectnummer: BH2635

Auteur(s): Aniek van den Bosch

Opgesteld door: Aniek van den Bosch

Gecontroleerd door: Jobert Rijsdijk

Datum/paraaf: 30-6-2020 / JR.

Goedgekeurd door: Claudia Algra

Datum/paraaf: 10-7-2020 / CA

Classificatie

Vertrouwelijk

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden vervoelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Inhoud

1	Aanleiding en doel	3
2	Methode	4
3	Resultaten	5
3.1	Ronde 1: woensdag 15 april 2020 (20:40 – 22:40)	5
3.2	Ronde 2: Donderdag 28 mei 2020 (21:45 – 23:45)	5
3.3	Ronde 3: donderdag 18 juni 2020 (22:00 – 00:00)	6
3.4	Conclusie	7
4	Effectanalyse en voorzorgsmaatregelen	8
5	Conclusie	9

1 Aanleiding en doel

De gemeente Vijfheerenlanden is voornemens een nieuwe woonwijk, genaamd de Beeldentuin te realiseren. Het betreft circa 115 nieuwbouwwoningen ter hoogte van het Hazelaarplein in Vianen (zie Figuur 1-1). In 2019 heeft Royal HaskoningDHV in opdracht van de gemeente een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan het Hazelaarplein. Uit deze quickscan is gebleken dat de aanwezigheid van de beschermde rugstreeppad in dit gebied niet kan worden uitgesloten.

Figuur 1-1. Het plangebied voor de aanleg van de Beeldentuin, gelegen in het noorden van Vianen. Bron: Esri, 20202.

Met de voorgenomen ruimtelijke ingreep kan niet worden uitgesloten dat er een overtreding van de Wnb plaatsvindt. De gemeente Vianen heeft Royal HaskoningDHV verzocht een nader onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad uit te voeren. Het doel van het nader onderzoek is om aanwezigheid van de rugstreeppad en leefgebiedsfuncties van de soort binnen het plangebied in kaart te brengen.

Indien noodzakelijk kan dit onderzoek dienen als onderbouwing voor een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wnb. Voorliggend onderzoek voorziet in deze onderbouwing, die een van de belangrijkste bijlagen is van een nader op te stellen activiteitenplan.

2 Methode

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Soortinventarisatieprotocol rugstreeppad van Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017). Het nader onderzoek biedt op deze manier voldoende zekerheid in relatie tot aanwezigheid van de rugstreeppad en welke functies het plangebied voor deze soort vervult. De onderzoeksrondes zijn telkens met twee ter zake deskundige ecologen uitgevoerd in de periode april tot en met juni. In totaal zijn er drie onderzoeksrondes uitgevoerd (zie Tabel 1).

Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten de meest gebruikelijk methode. De meeste kooractiviteiten vinden op “goede” avonden in de tweede helft van april en in mei plaats. Er is op twee avonden in deze periode geluisterd naar kooractiviteit. Het luisteren naar kooractiviteiten is gebeurd bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten, vaak na zware regenval. Indien gedurende de eerste twee bezoeken geen padden worden waargenomen, dient in juni of juli nogmaals, bij geschikte omstandigheden, geluisterd te worden. Om voortplantingsplaatsen aan te tonen moet tevens in de maanden (mei, suboptimaal) juni en juli de mogelijk geschikte voortplantingswateren onderzocht worden op aanwezigheid van ei-snoeren of larven van de rugstreeppad. Gezien de warme omstandigheden in mei, is voortplantingswater ook al onderzocht in mei.

Bij de rugstreeppad is de exacte locatie van de terrestrische vaste rust- en verblijfplaatsen, evenals die van de verblijfplaatsen van de sub-adulte exemplaren, en de exacte bijbehorende functionele leefomgeving redelijkerwijs niet in beeld te brengen. In de praktijk moet er dan ook vanuit gegaan worden dat als de rugstreeppad aangetroffen is, op alle plekken die daarvoor geschikt zijn voortplantingsplaatsen en vaste rust-of verblijfplaatsen van de rugstreeppad aanwezig zijn, evenals de essentiële omgeving die nodig is om deze plekken als zodanig te laten functioneren. Naast het inventariseren van voortplantingswater, is er tijdens het onderzoek tevens gezocht naar landhabitats. Met een zaklamp is gezocht naar rondlopende rugstreeppadden en is gekeken onder stenen en andere op de grond liggende objecten. De gehele omgeving van het plangebied is onderzocht, waarbij ook is gelet op de droge delen.

Tabel 1 Het gehanteerde onderzoeksschema

Datum	Tijd	Ecologen	Weer	Doel
woensdag 15 april 2020	20:40 – 22:40	Anoek van den Bosch en Jobert Rijsdijk	Droog, half bewolkt en een matige wind (2Bft). De temperatuur lag rond de 14 graden Celsius.	Luisteren naar kooractiviteit Onderzoek naar landhabitat
Donderdag 28 mei 2020	21:45 – 23:45	Anoek van den Bosch en Chantal Posthouwer	Droog, helder en een matige wind (3Bft). De temperatuur lag rond 16 graden Celsius.	Luisteren naar kooractiviteit Onderzoek in mogelijke voortplantingswateren naar aanwezigheid van eisnoeren of larven Onderzoek naar landhabitat
donderdag 18 juni 2020	22:00 – 00:00	Anoek van den Bosch en Chantal Posthouwer	Droog, bewolkt en vrijwel windstil (1Bft). De temperatuur lag rond 19 graden Celsius.	Luisteren naar kooractiviteit Onderzoek in mogelijke voortplantingswateren naar aanwezigheid van eisnoeren of larven Onderzoek naar landhabitat

3 Resultaten

3.1 Ronde 1: woensdag 15 april 2020 (20:40 – 22:40)

Tijdens het veldbezoek was het droog, half bewolkt en heerste er een matige wind (2Bft). De temperatuur lag rond de 14 graden Celsius bij de start en liep gedurende het onderzoek terug naar 10 graden Celsius. April 2020 was een droge maand, het had ten tijde van het veldbezoek nog niet geregend.

Gedurende het veldbezoek is het plangebied is geïnspecteerd op eventueel aanwezige voortplantingspoelen, deze ontbraken als gevolg van de aanhoudende droogte. Er is daarom ook buiten het plangebied geluisterd naar kooractiviteit van de rugstreeppad. Zowel bij de poelen net ten noordoosten van de Lekdijk, als de poelen verder richting de Lek en de in de omgeving van de oever van de Lek. Er zijn deze ronde geen roepende individuen binnen of in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Binnen de droge delen van het plangebied is met een zaklamp is gezocht naar rondlopende rugstreeppadden en is gekeken onder stenen en objecten. Er zijn geen zichtwaarnemingen van rugstreeppadden gedaan.

3.2 Ronde 2: Donderdag 28 mei 2020 (21:45 – 23:45)

Ten tijde van het veldbezoek was het droog, helder en heerste er een matige wind (3Bft). De temperatuur lag rond 16 graden Celsius bij de start en liep gedurende het onderzoek terug naar 13 graden Celsius. Eind april was er na een lange periode van droogte weer neerslag gevallen. Daarop volgde weer een kleine twee weken van droogte, waarna het de dag voor het veldbezoek licht geregend had. Ondanks de gevallen neerslag waren er binnen het plangebied geen geschikte voortplantingspoelen aanwezig.

Gezien het ontbreken van geschikte voortplantingspoelen is er wederom ook buiten het plangebied geluisterd naar kooractiviteit van de rugstreeppad. Er is zowel geluisterd bij de poelen net ten noordoosten van de Lekdijk, als de poelen verder richting de Lek en de uiterwaarden van de Lek. Er zijn ook deze ronde geen roepende individuen binnen of in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Tevens is er deze ronde met een zaklamp in de eerder genoemde poelen geschenen en gezocht naar eisnoeren, larven en/of (sub)adulte individuen. Deze zijn niet aangetroffen.

Binnen de droge delen van het plangebied is wederom met een zaklamp gezocht naar rondlopende rugstreeppadden en is gekeken onder stenen en objecten. Er zijn geen zichtwaarnemingen van rugstreeppadden gedaan.

Gedurende deze onderzoeksronde is vastgesteld dat er onverwacht al werkzaamheden gestart waren binnen het plangebied. Er was een bouwplaats gecreëerd, met daarop enkele containers en een generator. Verder was er een fundering gegraven voor het aanleggen en plaatsen van enkele bouwketen (zie Figuur 3-1). Om de bouwplaats waren hekken geïnstalleerd. Hierover is contact opgenomen met de gemeente. Het bleek om een bouwplaats van het Waterschap te gaan, voor de geplande dijkversterking van de Lekdijk. Dat er geen rekening gehouden is met het lopende rugstreeppadden onderzoek, is te wijten aan een miscommunicatie tussen de gemeente, het Waterschap en de aannemer van het waterschap.

Figuur 3-1. Werkzaamheden binnen het plangebied. Foto: Royal HaskoningDHV, 2020.

Na het informeren van de gemeente is afgesproken met het Waterschap dat er geen verder werkzaamheden meer verricht zouden worden, tot oplevering van het onderzoeksrapport.

3.3 Ronde 3: donderdag 18 juni 2020 (22:00 – 00:00)

Ten tijde van het veldbezoek was het droog, bewolkt en vrijwel windstil (1Bft). De temperatuur lag rond 19 graden Celsius bij de start en liep gedurende het onderzoek terug naar 17 graden Celsius. De dagen voor het onderzoek vond er hevige regenval plaats. Ook een half uur voor de onderzoeksrunde was er nog een kleine bui gevallen. Vanwege de hevige neerslag voorafgaand aan het onderzoek, waren er binnen het plangebied poelen ontstaan (zie Figuur 3-2).

Figuur 3-2. Poelen binnen het plangebied. Foto: Royal HaskoningDHV, 2020.

Bij de ontstane poelen binnen het plangebied is geluisterd naar kooractiviteit van rugstreeppadden. Er zijn geen roepende individuen waargenomen. Tevens is er met behulp van een zaklamp in de poelen gezocht naar eisnoeren, larven en/of (sub)adulte individuen. Deze zijn niet aangetroffen. Daarnaast is er binnen de droge delen van het plangebied wederom met een zaklamp gezocht naar rondlopende rugstreeppadden en is gekeken onder stenen en objecten. Er zijn geen zichtwaarnemingen van rugstreeppadden gedaan.

Afsluitend is een korte onderzoeksrunde uitgevoerd in de uiterwaarden van de Lek. Ook hier zijn deze ronde geen roepende individuen, eisnoeren, larven en/of (sub)adulte individuen waargenomen.

3.4 Conclusie

Er zijn binnen en in de directe omgeving van het plangebied geen rugstreeppadden waargenomen gedurende de onderzoeksperiode. Op basis van dit onderzoek kan gesteld worden dat er geen rugstreeppadden aanwezig zijn in het plangebied.

4 Effectanalyse en voorzorgsmaatregelen

Effectanalyse

De werkzaamheden voorzien in de inzet van zwaar materieel. Het plangebied wordt daarbij ook vergraven. Doordat de rugstreeppad echter niet in het plangebied voorkomt, leiden de werkzaamheden daardoor in de huidige situatie niet tot een overtreding van verbodsbepalingen. Het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Negatieve effecten als gevolg van het bouwrijp maken van het plangebied worden uitgesloten. Het plangebied was ten tijde van het installeren van het materieel heel droog. Voortplantingswater van de rugstreeppad was daarom niet aanwezig en gezien de tijd van het jaar was het plangebied ook niet in gebruik als winterbiotoop van de soort.

Rugstreeppadden kunnen snel nieuwe gebieden koloniseren als hier geschikte condities ontstaan, bijvoorbeeld tijdens graafwerkzaamheden of bij de realisatie van zanddepots (overwinteringslocatie). Daarnaast is het ondiepe water in door bouwmachines gevormde rijsporen een graag gebruikte voortplantingsplaats. Vestiging van de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden kan leiden tot het tijdelijk moeten stilleggen van de werkzaamheden. Om dit te voorkomen moeten mitigerende maatregelen worden getroffen.

Voorzorgsmaatregelen

Om te voorkomen dat de rugstreeppad het plangebied koloniseert gedurende de werkzaamheden dienen maatregelen genomen te worden. Dit kan door het gebied waar de werkzaamheden plaats gaan vinden ontoegankelijk te maken voor de soort, bijvoorbeeld door rondom dit terrein amfibiewerende schermen te plaatsen van stevig plastic dat 50 cm boven de grond uitsteekt en minimaal 10 cm in de grond is ingegraven.

Voor deze maatregel geldt dat:

- de maatregel bij voorkeur door een specialistisch bedrijf dient te worden uitgevoerd;
- de amfibiewerende schermen vóór 1 april van het jaar van uitvoering gerealiseerd dienen te zijn en in elk geval tot en met afronding van de werkzaamheden moeten worden gehandhaafd;
- de continuïteit van de werking van de afscherming aantoonbaar moet worden gemaakt door deze frequent te controleren.

Drainage van het plangebied en het voorkomen van insporing zijn goede aanvullingen op genoemde maatregel. Met bovenstaande maatregelen worden overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb ten aanzien van de rugstreeppad voorkomen en is een ontheffing voor de Wnb niet nodig.

Voorgenoemde voorzorgsmaatregelen dienen door (of ten minste onder begeleiding van) een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn.

5 Conclusie

In de periode van april 2020 tot en met juni 2020 is er onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van vaste voortplantings- en verblijfplaatsen van de rugstreeppad. Deze zijn niet aangetroffen. Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van de rugstreeppad binnen het plangebied daarom worden uitgesloten. Indien er gedurende de werkzaamheden geschikt biotoop voor de rugstreeppad ontstaat, kan deze echter alsnog het plangebied koloniseren.

Door het nemen van voorzorgsmaatregelen, zoals het plaatsen van amfibiewerende schermen, kan vestiging van de rugstreeppad en daarmee een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden voorkomen. De maatregelen dienen door (of ten minste onder begeleiding van) een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig te zijn.

Bronnenlijst

- Netwerk Groene Bureaus, juli 2017. Soortinventarisatieprotocol rugstreeppad.
- ESRI, ArcGIS Online. Geraadpleegd in de periode april tot en met juni 2020.